

Nya regler om fastställande av faderskap (SOU 2018:68)

Till Justitiedepartementet

Dynamic Code AB har inbjudits att lämna synpunkter på utredningens betänkande och vill därför framföra följande.

Sammanfattning

Dynamic Code avstyrker utredningens förslag att Rättsmedicinalverket (RMV) ska vara ensam utförare av sådana undersökningar som ska genomföras med stöd av den föreslagna lagen om rättsgenetisk undersökning vid utredning av faderskap, och på initiativ av socialnämnd i enlighet med bestämmelser i föräldrabalken.

DNA-tester har förändrats radikalt under de 14 år upphandling skett i sektorn. Utan statligt monopol har en högteknologisk bransch vuxit fram som skapat stora samhällsvinster. En ny monopolsituation i RMV:s regi rörande faderskapstester skulle utgöra ett stort hinder för framtida genteknikutveckling.

För den enskilde kan faderskapstester vara ett av de mest avgörande myndighetsbesluten i livet. Därför är det viktigt att berörda myndigheter upprätthåller skyndsamhetsprincipen inom offentlig förvaltning. Ny DNA-teknologi och provtagnings-kit möjliggör snabbare och säkrare beslut, vilket lägger grunden för kortare handläggningstider och i förlängningen ökad legitimitet för myndigheternas beslut. Att skapa ett monopol för RMV att ensamt förfoga över faderskapstesterna, är att återgå till en situation som inte gagnade någon – varken medborgare eller kommuner. Förslaget riskerar återigen förlänga handläggningstiderna, dra ut på processerna och skada allmänhetens tilltro till myndigheternas förmåga att upprätthålla skyndsamhetsprincipen.

Upplevelsen för den enskilde som ingår i ett faderskapstest – såväl modern, barnet och antagna fadern är avgörande, därför är ett smidigt och effektivt förfarande viktigt, vilket uppnås med bra s k provtagnings-kit. Kommunen har en skyldighet att göra processen så enkel som möjligt för att slippa onödig påfrestning. Den andra viktiga skillnaden med smidigare provtagningspaket och därmed kortare ledtider är att rättssäkerheten värnas i processen. Många av Dynamic Codes uppdragsgivare har framhållit värdet av den utveckling mot ökad användarvänlighet och tillgänglighet som företaget ansetts bidra med genom en successiv utveckling av metod och teknik.

Även prissättningsfrågan är av betydelse i sammanhanget. Kostnaderna för det allmänna har pressats under de år sektorn varit konkurrensutsatt. Priset har mer än halverats för RMV sedan 2004 ner till ungefär 5 000 kronor för ett faderskapstest. Trots detta levererar Dynamic Code en bättre tjänst för avsevärt billigare 2 600 kronor.

Att ge RMV ensamt ansvar att utföra faderskapstester utesluter aktörer som har tekniken att genomföra testerna till en lägre kostnad utan att tumma på kvaliteten. I förlängningen riskerar ett myndighetsmonopol för faderskapstester bli en onödig utgift för Sveriges skattebetalare. Som utredningen framhåller i sina utgångspunkter skapar en ordning med flera aktörer förutsättningar för innovationer och utveckling. Många av Dynamic Codes uppdragsgivare har framhållit värdet av den utveckling mot ökad användarvänlighet och tillgänglighet som företaget ansetts representera.

Det är också viktigt att vi i Sverige har och bibehåller hög kvalitet på tjänsten att utföra faderskapstester i en internationell jämförelse. Det finns flera upphandlingar, även internationella sådana för faderskapstester och släktskapstester d v s moderskap- och faderskapsbestämningar m m som utförts t ex av norska migrationsverket (UDI), som visar att Dynamic Codes kvalitet, service, effektivitet och pris värderades högst jämfört med RMV och andra internationella aktörer för DNA-släktskapsbestämning.

Utredningens förslag innebär att RMV ges monopol på rättsgenetiska undersökningar för bestämmande av faderskap som bekostas av det allmänna. Konsekvenserna för Dynamic Code blir mycket allvarliga, då förutsättningar att driva verksamhet inom detta område helt går förlorade.

Utredningen vilar på den felaktiga utgångspunkten att en förutsättning för att upprätthålla en högkvalitativ och effektiv rättsgenetisk verksamhet inom RMV är att verksamheten skyddas från konkurrens. Dynamic Code är övertygad om att fortsatt utveckling på det rättsgenetiska området i Sverige förutsätter att det finns konkurrens mellan aktörer.

Dynamic Code anser att utredaren felaktigt bedömt svårigheterna med och kostnaderna för att få till stånd en ordning med en kontrollerad marknad för rättsgenetiska undersökningar, där upphandling säkerställer undersökningarnas kvalitet och oberoende. Dagens gällande ordning att kommunerna som upphandlande myndigheter är väl fungerande vilket också stöds av utredningen. Här finns idag regelverk för kvalitet och offentliga kontrollfunktioner

Dynamic Code ifrågasätter förslagens förenlighet med EU:s konkurrensrättsliga regelverk, särskilt etableringsrätten såsom den uttrycks i tjänstedirektivet.

Det får anses både unikt och anmärkningsvärt att en privat aktörs framgång i konkurrensen med en offentlig aktör blivit utredningens huvudargument för behovet av att skydda den offentliga aktören från konkurrens.

Om Dynamic Codes verksamhet

Dynamic Code AB utvecklar produkter och tjänster inom området DNA-teknik och provtagningsmetodik, s k provtagnings-kit. Till företagets verksamhet hör släktskaps- och

faderskapsbestämning genom kindgnuggsprov. Dynamic Codes laboratorium finns i Linköping.

Dynamic Code har över en 15-årsperiod etablerat sig som en betydande och av uppdragsgivarna uppskattad aktör på området. Dynamic Code utför ca 1 000 faderskapstester per år och har efter upphandlingar avtal om rättsgenetiska undersökningar med kommuner som omfattar 55 procent av Sveriges befolkning. Utvecklingen har varit möjlig genom att Dynamic Code kunnat tillhandahålla tjänster som kännetecknats av hög kvalitet, hög tillgänglighet, hög effektivitet och lägre priser samt framförallt nytänkande när det gäller användarvänlighet och tillgänglighet för uppdragsgivarna.

Sedan starten har verksamheten stadigt vuxit. Verksamheten är kunskapsintensiv och företagets framgång vilar på ett mångårigt utvecklingsarbete och långsiktiga investeringar i både forskning och utveckling.

Jämte faderskapsbestämning utvecklar och säljer Dynamic Code olika hälso- och diagnostest där patienterna är delaktiga i provtagning. Testerna kan nås via vården, även distansvård, på apotek och hos olika webaktörer både nationellt och utomlands.

Dynamic Code utför även vissa forensiska DNA-ärenden och djuranalyser till aktörer som Nationellt Forensiskt Centrum (NFC) vid Polismyndigheten, försäkringsbolag m fl. Dynamic Code har i konkurrens med flera internationella aktörer, både tyska och engelska samt svenska RMV, även vunnit den norska migrationsmyndighetens UDI:s upphandling av släktskapsbestämning med hjälp av DNA-teknik. Dynamic Code är en aktör som visat sig konkurrenskraftig i både nationella och internationella sammanhang.

Faderskapsbestämningar på uppdrag av kommunerna är en viktig verksamhet för Dynamic Code. Företaget fastställer drygt 1 000 faderskap per år. Dynamic Code har etablerat avtal, oftast via offentliga upphandlingar, med kommuner som tillsammans omfattar över 55 procent av landets befolkning.

Till de kommuner som efter upphandling har avtal med Dynamic Code hör Göteborgs Stad, Malmö Stad, Linköpings kommun, Västerås kommun, Umeå kommun, Helsingborgs kommun, Huddinge kommun, Södertälje kommun, Botkyrka kommun, Haninge kommun, Nacka kommun Upplands-Väsby, Högländet, Borås kommun, Eskilstuna kommun, Västerås kommun, Örebro kommun, Luleå kommun samt en lång rad andra.

Utredningens förslag innebär att Dynamic Code inte längre kan genomföra faderskapsundersökningar på uppdrag av dessa kommuners socialnämnder.

Den nuvarande ordningen

Samhället har genom socialnämnderna ansvar för att utreda faderskap. Den nuvarande lagstiftningen utgår från äldre teknik med blodundersökning, som vid lagens tillkomst var den dominerande tekniken vid faderskapsundersökningar. Sedan 1990-talet baseras faderskapsundersökningar i praktiken på DNA-analyser. Kravet i blodundersökningsförfordningen att sådan blodundersökning ska utföras av RMV har inte ansetts hindra att

socialnämnderna anlitar annan aktör för rättsgenetisk undersökning genom munskrapsprov. Det nuvarande regelverket har därmed möjliggjort utvecklingen att ett stort antal kommuner vid upphandlingar valt att anlita Dynamic Code för rättsgenetiska undersökningar av faderskap. Dynamic Code har alltsedan 2004 drivit sin verksamhet under dessa förutsättningar.

Såsom utredningen fastslår som en utgångspunkt (s. 261) bidrar en ordning med flera aktörer på en marknad för uppdrag från domstolar och socialnämnder till ökad kvalitet och effektivitet. Dynamic Codes framgång förklaras av företagets förmåga att erbjuda rättsgenetiska undersökningar med hög tillförlitlighet, god service, snabb handläggning och till låga kostnader. Dynamic Code har genom att etablera sig som en konkurrenskraftig aktör bidragit till en utveckling där också RMV tvingats att utveckla sin verksamhet, till nytta för både uppdragsgivarna och den rättsgenetiska verksamheten i Sverige i stort.

Dynamic Codes faderskapsbestämningar görs genom DNA-analys av kindnuggsprov, som ofta enkelt kan tas vid de aktuella personernas första besök på socialkontoret. Dynamic Code tillhandahåller material och lättillgängliga anvisningar till användaren. Svar tillhandahålls inom 5-10 dagar. Svaren hålls tillgängliga genom e-tjänster.

När Dynamic Code började erbjuda sina faderskapstester till kommunerna för 15 år sedan införde man metodiken kindnuggsprov, vilket då hade använts under flera år för jämförelseprov vid forensiska DNA-analyser hos tex Statens Kriminaltekniska Laboratoriet-SKL (nuvarande NFC) och andra forensiska laboratorier internationellt. Dynamic Code införde och erbjöd faderskapsbestämning med den då nya kindnuggsmetodiken i smidiga och effektiva provtagnings-kit som kommutjänstemannen kunde använda vid första besöket av de berörda (moder, barn och antagen fader). Syftet med denna innovation var också att skapa smidighet, effektivitet, ökad rättssäkerhet och minskade administrativa kostnader för kommunerna. Det uppgavs från kommuner att deras handläggningstider kunde kortas från 4-8 månader till 2-3 veckor i och med Dynamic Codes provtagningspaket och faderskapstest.

Dynamic Code anger i sina utlåtanden sannolikhetsgraden för att en man är far till ett visst barn till 99,999 procent. Dynamic Code har väl utvecklade system för att minimera risken för felaktigheter, som förväxling av prov. I företagets tjänster ingår lagring av både prov och resultat. Lokalerna är skyddade enligt ackrediterade rutiner.

DNA-testerna utförs normalt med minst sexton mikrosateliter. I enskilda fall kan det för att uppnå en sannolikhetsgrad om minst 99,999 procent bli nödvändigt att utvidga DNA-testet genom att komplettera med upp till ca 30 mikrosateliter. Till Dynamic Codes utlåtanden fogas en bilaga som förklarar Dynamic Codes faderskapsbestämning, metodik och teknik samt hur bevisningen värderats. Uppdragsgivaren kan på begäran erhålla bakomliggande rådataresultat till ärendet.

Tjänsterna erbjuds till kostnader som väsentligt understiger Rättsmedicinalverkets taxor, och med kortare svarstid och högre servicegrad.

Genom medarbetarnas höga kompetens och kvalitetssäkrade rutiner garanteras analys svarens tillförlitlighet. Dynamic Codes laboratorium är ackrediterat enligt ISO/IEC

17025 av den svenska ackrediteringsmyndigheten SWEDAC. Ackrediteringen garanterar att laboratoriet kan leverera utlovad kvalitet och säkerhet som i sin tur säkerställer provresultatens tillförlitlighet. SWEDAC utför regelbundna granskningar av verksamheten. Dynamic Code är också medlem i International Society för Forensic Genetics (ISFG) och deltar i ett internationellt program för kvalitetskontroll och utveckling inom området faderskaps- och släktskapsbenämning.

Dynamic Code har vunnit upphandlingar på det rättsgenetiska området utomlands. När UDI, den norska motsvarigheten till Migrationsverket, år 2013 genomförde en upphandling av rättsgenetiska undersökningar för fastställande av släktskap bedömdes Dynamic Code bäst både avseende pris, service, effektivitet och kvalitet och tilldelades anbudet. RMV som deltog i upphandlingen placerades sig vid utvärderingen sist bland de fem godkända anbudsgivarna från olika länder. Även vid UDI:s upphandling 2017 placerade sig Dynamic Code främst i hård internationell konkurrens.

Dynamic Code förordar en ordning med en kontrollerad marknad för rättsgenetiska undersökningar

Utredningen förordar en ordning där RMV ska vara ensam utförare av rättsgenetiska undersökningar som inhämtas på initiativ av socialnämnd eller domstol framför en ordning med en kontrollerad marknad, där upphandling säkerställer undersökningarnas kvalitet och oberoende. Utredningens förslag innebär att Dynamic Code inte längre kommer kunna utföra faderskapsundersökningar på uppdrag av socialnämnderna.

Utredningens slutsats går i rakt motsatt riktning från utvecklingen under lång tid på flera centrala samhällsområden. Flera tidigare offentliga monopol inom flera viktiga samhällssektorer har brutits upp för att genom konkurrens mellan aktörer öka kvaliteten, förbättra servicen och höja kostnadseffektiviteten. Det torde vara unikt att som utredningen föreslår avskaffa en ordning där privata aktörer har möjlighet att erbjuda sina tjänster till kommunerna, för ett ge en statlig aktör ställning av ensam utförare av sådana tjänster. Utredningen har inte redovisat tillräckligt starka skäl för en sådan unik åtgärd.

Ett tungt vägande skäl för utredningens förslag anges vara vad RMV anfört om att en effektiv och ändamålsenlig rättsgenetisk verksamhet förutsätter att denna verksamhet uppnår en viss volym (s. 283). Liknande synpunkter har RMV tidigare framfört till regeringen i skrivelser som föregått utredningen. RMV har 2005 bedömt att verksamheten av den storlek som bedrivs vid myndighetens rättsgenetiska enhet behöver ett underlag om 1 500-2 000 ärenden per år (s. 286). Enligt uppgift har utvecklingen av ärenden hos RMV varit vikande och denna utveckling bedöms innebära en risk för myndighetens förmåga att upprätthålla nödvändig kompetens och laboratorietechnisk förmåga. Dynamic Code finner starka skäl att ifrågasätta RMV:s hållning och uppgifter i denna fråga.

Dynamic Code utför årligen ca 1 000 rättsgenetiska undersökningar för faderskap. Dynamic Code kan med sådana volymer driva en såväl högkvalitativ som kostnadseffektiv verksamhet. Det är inte riktigt som utredningen anfört (s. 287) att mer komplicerade undersökningar i regel alltid genomförs av RMV. Dynamic Codes uppdrag från de kommuner som anlitat dem innefattar alla rättsgenetiska undersökningar och företaget lämnar säkra analysvar även i komplicerade ärenden. Dynamic Codes uppdrag från

kommunerna är i alla avseende fullt jämförbart med det uppdrag RMV har på området. Dynamic Code har samma behov som RMV att driva kostnadskrävande och långsiktigt utvecklingsarbete och forskning.

Att Dynamic Code med verksamhetsvolymen på ca 1 000 ärenden per år klarar att bedriva en högkvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet talar med styrka för att det jämte RMV behövs en aktör som Dynamic Code på den svenska marknaden. Utredningens saknar stöd för sin bedömning att verksamhetsunderlaget i Sverige är för litet för att fler aktörer än RMV ska kunna tillåtas. Att RMV:s verksamhetsvolymen är vikande talar med styrka för att konkurrens på det rättsgenetiska området är nödvändigt för att säkerställa en högkvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet. **Det får anses både unikt och anmärkningsvärt att en privat aktörs framgång i konkurrensen med en offentlig aktör blivit utredningens huvudargument för behovet av att skydda den offentliga aktören från konkurrens.** Det är en allvarlig brist i utredningen att RMV uppgifter om behov av verksamhetsunderlag m.m. alltför okritiskt lagts till grund för utredningens slutsatser.

Det är möjligt att ordna en kontrollerad marknad för rättsgenetiska undersökningar

Dynamic Code förordar en ordning med en kontrollerad marknad framför ett statligt monopol på rättsgenetiska undersökningar.

Dynamic Code instämmer i utredningens slutsats att en aktör som anlitas av det allmänna måste uppfylla högt ställda krav för att komma ifråga. Dynamic Code instämmer även i väsentliga delar i utredarens slutsatser om vilka krav som ska kunna ställas. Jämte de generella krav på tillförlitlighet, förmåga att hantera komplicerade ärenden, utlåtandens innehåll och utformning och ett fullgott integritetsskydd m.m. som utredningen lyfter fram bör regelverket i än högre grad fokusera på verksamhets kvalitet och att utföraren upprätthåller en mycket hög kvalitet i hela processen, inkluderat hög kompetens hos personalen, systematiskt kvalitetsarbete och höga krav på säkerhetsrutiner för att minimera risker för fel.

Den aktör som godkänns för rättsgenetiska undersökningar ska kunna anlitas av såväl socialnämnder som domstolar i utredningar om faderskap.

Dynamic Code instämmer även i utredarens slutsats att en ordning med en kontrollerad marknad förutsätter en ordning med krav på tillstånd för att driva verksamhet och en ordning för tillsyn. Dynamic Code anser dock att utredaren kraftigt överdrivit vilka svårigheter och kostnader som är förenade med etablerande av en kontrollerad marknad på det rättsgenetiska området. Utredaren förbiser att redan den gällande ordningen, där kontrollen vilar på att kommunerna såsom upphandlande myndigheter ställer krav på utförare av rättsgenetiska undersökningar, är väl fungerande. Kommunernas och socialnämndernas verksamhet med fastställande av faderskap är i sin tur underställd statlig tillsyn och kontroll genom JO:s m.fl. myndigheters tillsyn. Utredningen har inte redovisat några problem med den gällande ordningen vad gäller centrala värden som rättssäkerheten i domstolarnas och socialnämndernas verksamhet med fastställande av faderskap. Jämte dessa offentliga kontrollfunktioner har Dynamic Code på samma sätt

som t ex NFC och RMV låtit ackreditera sin verksamhet enligt standarden ISO/IEC 17025 vid det nationella ackrediteringsorganet SWEDAC. Dynamic Code anser att ackreditering enligt sådan standard ska vara krav för tillstånd att bedriva rättsgenetisk verksamhet.

Utredningen har bedömt att det är svårt att se en lösning som tillförsäkrar en fungerande tillsyn. Utredningen har också funnit att det inte finns några klara förutsättningar för någon myndighet att utöva tillsyn på området. Utredningens argumentation i denna del är mycket anmärkningsvärd. Den verksamhet som tillståndsgivningen och tillsynen omfattar är en volymmässigt mycket begränsad verksamhet, och antalet aktörer och tillståndsprövningar på den svenska marknaden kan under överskådlig tid förväntas vara få. Utredningen presenterar heller inga närmare uppskattningar av vilka kostnader en tillståndsprövning och tillsynsverksamhet på området bedöms vara förenade med. I jämförelse med de resurser tillsynsfunktioner på andra samhällsområden motiverar känns det orimligt att svårigheten att finna en värmyndighet för denna uppgift ska utgöra hinder mot att tillåta privata aktörer på det rättsgenetiska området. Behovet av en ordning med tillståndsgivning och tillsyn av enskilda aktörer kan inte anses utgöra tillräckligt skäl för att RMV ska vara ensam utförare av rättsgenetiska undersökningar.

Dynamic Code instämmer i utredningens bedömning att det vore olämpligt att ge RMV uppdrag som tillståndsgivare och tillsynsmyndighet, men anser att såväl Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) med erfarenhet av tillsyn och tillståndsgivning på närliggande områden eller Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) med bl a föreskriftsrätt för socialnämndernas verksamhet båda vore lämpliga mottagare av ett sådant uppdrag.

Dynamic Code förordar vidare att skyddet för enskildas integritet stärks genom att i lag reglera en tystnadsplikt i verksamheten, på liknande sätt som skett i enskilda verksamheter som bedrivs med stöd av socialtjänstlagen.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Utredningen har bedömt att EU-rätten inte hindrar att RMV pekats ut som ensam utförare av genetiska undersökningar i faderskapsärenden. Dynamic Code ifrågasätter starkt denna bedömning. Frågan är i utredningen inte tillräckligt belyst och har delvis behandlats utifrån felaktiga förutsättningar.

Principen om fri rörlighet för tjänster och etableringsfriheten såsom den uttrycks i bl.a. fördraget och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG (tjänstedirektivet), syftar till att främja konkurrens genom att skapa en gemensam marknad för tjänster.

Begränsningar i etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster kan ske för vissa allmänna ändamål. Begränsningar och krav får för det första inte vara diskriminerande. Begränsningar ska för det andra vara nödvändiga, det vill säga vara motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset. Begränsningar och krav ska för det tredje vara proportionerliga, vilket innebär att de ska vara lämpliga för att säkerställa att det eftersträvade målet uppnås, de får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet och det ska inte vara möjligt att ersätta kravet med andra mindre begränsade

åtgärder som skulle ge samma resultat (se härom bl. a. EU-domstolens dom i mål C-171/17 där Ungern befanns ha underlåtit sina skyldigheter enligt tjänstedirektivet och artikel 56 FEUF genom att lagstifta om ett monopol för ett statligt företag att tillhandahålla mobilbetalningstjänster för parkering).

Som utredningen framhåller syftar inte tjänstedirektivet till att påverka eller att ändra en monopolställning som finns med stöd av lag (s. 290). Utredningen anger därefter att RMV under lång tid har varit utpekad som ensam aktör på området rättsgenetiska undersökningar och att denna ordning inte påverkats när tjänstedirektivet trädde ikraft för Sveriges del. Utredningen anför vidare att den ordning som gällt sedan reglernas tillkomst med utredningens förslag är oförändrad, och gör därmed bedömningen att EU-rätten inte hindrar att RMV även framöver pekas ut som ensam utförare av genetiska undersökningar i faderskapsärenden.

Utredningens bedömning är felaktig och vilar på den oriktiga uppfattningen att förslaget inte ändrar den gällande ordningen. Enligt nu gällande regelverk föreligger inte monopol för RMV att utföra rättsgenetiska undersökningar om faderskap. Utredningens förslag syftar till upphäva den möjlighet som socialnämnd haft att ge uppdrag åt annan än RMV. Det har varit möjligt alltsedan DNA-teknikens genombrott och sedan Dynamic Code började erbjuda sådana tjänster till kommunerna kring år 2004. Det finns idag inte ett reglerat monopol på området rättsgenetiska undersökningar med DNA-teknik. Den gällande lagen (1958:642) om blodundersökning med tillhörande förordning, som utpekar RMV som utförare av sådana undersökningar, omfattar inte sådana rättsgenetiska undersökningar genom DNA-analyser som Dynamic Code tillhandahåller.

Utredningen har heller inte närmare analyserat hur den föreslagna regleringen lever upp till EU-rättens krav på icke-diskriminering, nödvändighet och proportionalitet. Utredningen har inte på det sätt som EU-rätten fordrar vägt den föreslagna åtgärden mot andra möjliga åtgärder, såsom en ordning med en kontrollerad marknad med krav på tillstånd för att få tillhandahålla rättsgenetiska undersökningar. Utredningen har inte visat att det allmännas behov av tillgång till rättsgenetiska undersökningar kräver en så ingripande åtgärd som införandet av ett statligt monopol.

Dynamic Code har under gällande regelverk och under 15 års tid etablerat sig som en betydande aktör i förhållande till kommunernas och socialnämndernas verksamhet. Vad utredningen kort anfört om vikten av tydlighet för domstolar och socialnämnder samt att förslaget med hänsyn till det allmännas behov av tillförlitlig utredning är en proportionerlig åtgärd, kan inte anses vara tillräckligt starka skäl för att skapa ett monopol på ett område där en privat aktörer som Dynamic Code sedan länge är etablerad. Dynamic Code anser därmed att EU-rätten utgör hinder för utredningens förslag att ge RMV ensamrätt på utförande av rättsgenetiska undersökningar.

Genomförandet av förslaget innebär vidare betydande ekonomisk skada för Dynamic Code. Utredningen har inte behandlat frågan om vilken rätt till ersättning för Dynamic Code som aktualiseras genom det ingrepp i näringsfriheten som förslaget innebär.

Genomförande

Utredningen föreslår att föreslagna lagändringar ska träda ikraft den 1 januari 2021. Detta är en anmärkningsvärt kort genomförandetid. Utredningens förslag har haft omedelbar verkan på Dynamic Codes förutsättningar att driva sin verksamhet. Dynamic Code har vidare avtal med flera kommuner som sträcker sig bortom ikraftträdandet.

Avslutning

Dynamic Code önskar att Justitiedepartementet tar hänsyn till följande inför slutbetänkandet:

- EU:s tjänstedirektiv tillåter förvisso statlig monopolbildning, men den ska vara ordentligt motiverad av avgörande samhällsnyttiga argument. Utredningen har inte framför tillräckliga skäl för avveckla en fungerande marknad med stora samhällsvinster.
- Medborgarnas rätt till snabba och rättssäkra beslut i frågor om faderskap. Att skapa en monopolsituation för faderskapstester riskerar skapa onödigt långa handläggningstider som drar ut på beslut som är av stor betydelse för den enskilde.
- Effektiviteten i offentlig förvaltning. Medborgarnas skattepengar förvaltas på bästa sätt när billigare lösningar som inte tummar på kvaliteten tillåts erbjuda sina tjänster till svenska myndigheter utan att hindras av monopol.

Anne Kihlgren
VD Dynamic Code AB

Tel: 013-465 53 21

Mobil: 070 819 16 21

E-post: anne.kihlgren@dynamiccode.se